

DEMOKRATIKANON DEMOKRATIETS UDFORDRINGER

DA OMKEMPT

Indhold

Vurderingsøvelse. Med udgangspunkt i en kortere tekst fra regeringens Demokratikanon tager eleverne stilling til aktuelle vilkår og væsentlige udfordringer for demokratiet i dag. Der reflekteres over tematikker inden for nærdemokrati; globalt demokrati; det præsentative demokrati samt såkaldt multikulturalisme.

Formål

At eleverne reflekterer over et udsnit af vilkårene for det moderne demokrati i Danmark og særligt de udfordringer, demokratiet står over for i dag. Øvelsen har endvidere til formål at styrke elevernes kompetencer i at kunne argumentere selvstændigt for deres ståsted.

Fag

Øvelsen kan bruges i fagene samfundsfag, dansk, historie eller relaterede fag.

Tidsforbrug

Ca. 12 lektioner

Materialer

Bilag 1: Elev-ark – Introduktion til tekst samt arbejdsspørgsmål

Kopier af Demokratiets aktuelle vilkår – fire udfordringer af Ole Thyssen, Demokratikanon (Undervisningsministeriet 2008) svarende til antallet af elever.

Beskrivelse

1. Introduktion

Uddel elev-ark og Ole Thyssens tekst Demokratiets aktuelle vilkår – fire udfordringer fra Demokratikanon. Inddel eleverne parvis og bed dem læse og diskutere i grupper de forskellige udfordringer for det moderne demokrati, som de mener gør sig gældende på baggrund af teksten.

2. Vurdering: 4 hjørner og refleksion i klassen.

Efter eleverne har læst og diskuteret i grupper, samles I i klassen, hvor de skal forholde sig til den viden, de har, om de fire skitserede udfordringer på baggrund af teksten.

Stil spørgsmålet: "Hvilken af de fire skitserede udfordringer, mener I personligt, er den væsentligste udfordring for demokratiet?"

A: Såkaldt multikulturalisme?

B: Konflikten mellem effektivitet og medbestemmelse?

C: En manglende fælles identitet og loyalitet i et europæisk eller globalt demokrati?

D: Det præsentative demokrati?

Fortæl dem, at mener man, at det er A, skal man stille sig i et hjørne af klasselokalet, er det B et andet og så fremdeles.

Refleksion og opsamling

Når eleverne har haft mulighed for at stille sig i et hjørne, spørger du ind til, hvorfor de har stillet sig, hvor de har. Sørg for, at alle, der har lyst, får lov til at komme til orde, så alle argumenter kommer med. Lad også gerne eleverne stille spørgsmål til hinanden og åbn for diskussion, mens de står i de fire hjørner.

Afrund øvelsen med at stille spørgsmål som fx:

- Hvilke temaer havde mest tyngde i forhold til jeres vurdering?
- Hvorfor er demokratiet en global succes?
- Hvilke positive effekter for samfundet er der ved en kanon som fx Demokratikanonen?
- Hvilke negative effekter for samfundet er der ved en kanon som fx Demokratikanonen?

Supplerende litteratur

Demokratikanon, Undervisningsministeriet (2008) Tekst af Ole Thyssen, Demokratiets aktuelle vilkår – fire udfordringer. De udfordringer, der peges på, omhandler tematikker indenfor såkaldt multikulturalisme, nærdemokrati, globalt demokrati samt det præsentative demokrati.

<http://pub.uvm.dk/2008/demokratikanon/kap37.html>

Demokrati som styreform og som ideologi (2010) af Mogens Hermann Hansen, Museum Tusulanums Forlag. Indeholder en introduktion til det moderne demokrati, der beskriver og analyserer demokratiets mange former.

Menneskerettigheder, demokrati og retssamfund (2008) af Anette Faye Jacobsen fra Institut for Menneskerettigheder er en undervisningsbog om menneskerettigheder, demokrati og retssamfund og er målrettet ungdomsuddannelserne. Bogen har en tilhørende hjemmeside, der indeholder opgaver til hvert tema i bogen <http://www.temabogsamfundsfag.gyldendal.dk/menneskerettigheder/kap3.html>

Øvelsen fungerer fint som enten appetitvækker til at arbejde med demokrati eller som udgangspunkt for en opsamling eller afslutning af et længere undervisningsforløb om demokrati og deltagelse, idet øvelsen giver anledning til en bredere, perspektiverende debat.

ELEV-ARK

Bilag 1: Demokratiets udfordringer

En kanon er en slags officiel rettesnor for tekster, begivenheder og ideologier, der anses som relevante inden for et givent felt. I nyere tid i Danmark er begrebet blevet anvendt til at udarbejde lister over blandt andet kultur, historie og demokrati.

Udvalget, der står bag Demokratikanon, er nedsat af regeringen i maj 2007. Demokratikanon indeholder udvalgets bud på centrale begivenheder, filosofiske strømninger og politiske tekster, som særligt har påvirket udviklingen af frihedsrettighederne og folkestyret i Danmark. Udvalget har udpeget 35 kanonpunkter som vigtige markører i demokratiets udviklingshistorie. Formålet med Demokratikanon er at inspirere til debat om og forståelse af forudsætningerne for det moderne demokrati i Danmark.

I teksten Demokratiets aktuelle vilkår - fire udfordringer agiterer professor, dr.phil. Ole Thyssen fra Copenhagen Business School for, at demokratiet er en global succes forstået på den måde, at demokrati er den styreform, hvorunder borgernes frihedsrettigheder bedst var etages. Demokratiet begyndte dog i lukkede nationalstater, som forsøgte at fastholde ideen om et folk. Ændrede vilkår i verdenssamfundet betyder nye udfordringer for demokratiet. De fire udfordringer er ifølge professor, dr.phil. Ole Thyssen:

1. Multikulturalisme.

Det kan være svært at fastholde ideen om et folk, når massemedier, turisme, immigration og jagten på identitet gør alle nationer multikulturelle. Hvordan kan demokratiet trives i en broget flok af kulturer, som trækker i mange retninger og måske har ambitioner om at være enerådende?

2. Nærdemokrati.

Betoningen af det enkelte individ og dets rettigheder forstærker ønsket om direkte demokratisk indflydelse. Da det ikke kan lade sig gøre i et samfund med mange millioner indbyggere, giver nærdemokratiet en stærkere følelse af at gøre en forskel. Det skaber konflikt mellem effektivitet og medbestemmelse.

3. Globalt demokrati.

Demokratiet stopper ikke ved de nationale grænser, som betyder stadig mindre. Er det muligt at tale om et europæisk eller endda et globalt demokrati?

4. Det præsenterative demokrati.

Mens det antikke demokrati samlede alle borgere på torvet, måtte det repræsenterative demokrati nøjes med at samle de folkevalgte i parlamentet. Med massemediernes, især tv'ets, indtog i samfundet er der kommet mere demokrati end nogensinde før. Alle kan løbende blive informeret om politikere, programmer og problemer, lokalt, nationalt og globalt. Det sker dog i stigende grad på massemediernes betingelser. De vigtige politiske diskussioner kan ikke følges ved selvsyn, men foregår i fjernsynet, så borgerne overværer den demokratiske diskussion som et skuespil i stedet for at deltage i den. I stedet for at repræsentere borgerne ender politikerne med at præsenter sig for borgerne.

Ole Thyssen, professor, dr.phil., Demokratikanon 2008, Undervisningsministeriet

Læs hele Ole Thyssens tekst i Demokratikanon og diskuter i grupperne de forskellige udfordringer for det moderne demokrati

Efter I har læst og diskuteret i grupper, samles I i klassen, hvor I skal forholde jer til den viden, I har om de fire skitserede udfordringer, og på den baggrund vurdere, hvad I personligt mener, er den største udfordring af de fire. Er den væsentligste udfordring at finde inden for:

1. Såkaldt multikulturalisme?
2. Konflikten mellem effektivitet og medbestemmelse?
3. En manglende fælles identitet og loyalitet i et europæisk og/eller globalt demokrati?
4. Det præsenterative demokrati?

Følg med på
facebook.com/demokratifordi

Besøg os på
www.demokratifordi.dk

